

heim. Hesa sak vilja vit taka upp til umræðu í næsta blaði. Alt hitt var hissini-mál.

Landshandil.

III.

At það privatkapitalistiska systemið hefur spælt fallit, er sjónligt fyrri einum og hvörjum sum litur seg heimin í kring; í það er sólaklárt, at soleiðis, sum verðin nú er vorðin, hefur eingin áður kent makan til. Arbeidsloysi og armóð herjar um allan heimin. Tey ymsku landastýrni royna hvort í sínum lagi at bjarga sér. Selj nógv, og keyp lítið, er loysunnarorðið um allan heimin, og tessvegna roynir hvort land í sínum lagi at gyðra seg inni við tollmörum og öðrum tilikum, sum tykist at bjarga í einstaka landinum — eina stund, men einans eina stund.

Það er eins og, tá ein maður er tystur og einki veit sér aftan sjógv at drekka. Sjógvurinn tykist at slökkja tostan eina stutta stund; men um ein litla löt kemur tostin aftur flöggu ferðir verri enn fyrr.

Tá ein sjúklingur fær eina morfinninspróytingu, so tykist hann at vera slappinn úr öllum vanda; men sjúkan er líka hörð líka nívandi sum fyrr — deyðin er líka nær fyrri tí. Öll verðin er nú at líkna við ein sjúkling, ið hefur ein stóran svull, ið er so nær hjartanum, at lívið er um at slókna. Engin morfinninspróyting kann kveikja lív í ein slíkan sjúkling. Har má knífurinn ráða, og það reður um at skunda sér, áðrenn svullurinn freingir meira at hjartanum; tí so er lívið úti. Privatkapitalistarnir royna við ymskum innsproytingum og plásstrum eins og kvakksalvararnir í gomlum dögum; men öll teirra ráð eru, eins og sogen sigur um tey gomlu, tá neyt teirra vóru sjúk. Tey trúu, at ill menniskju hövdu gandað kúnna, og fyrri at rekka það illa burtur av kúnni, struku tey eld aftur eftir rygginum á henni, so skuldu smádeklarnir noyðast at leypa aftur av halanum. Eisini skuldu það vera góð ráð at leiða kúnna gjognum eitt bál. Hetta neyðar djórið var sjálfanda bílsíð og ræddist eldin; men harvið mátti það vera. Djórið mátti gjognum eldin; men sjúkan batnaði einki.

Á sama hátt eru tey ráð, ið privatkapitalistarnir nýta nú móti kreppuni. Socialistarnir eru teir einastu, ið vísa á tey ráðini, ið duga. Teir vilja ekki spila kvakksalvarar at royna plástir ella onnur slík ónyttug ráð. Teir siga sum er, at nú má knífurinn ráða og það skundsliga. Nú má svullurinn skerst — áðrenn það verður oveint; tí annans doy sjúklingurinn. Tann privatkapitalistiski svullurinn má skerst burtur, og síðani má sárið groðast aftur.

Hvussu er skilið hér á landi? Eru vit metari stóð, enn fólk eru aðrastaðni? Hvussu eru okkara arbeidsmenn staddir? Hvussu eru okkara fiskimenn

A/S

BALSLEV & GOOS

TLF. 20 & 237 THORSHAVN TLF. 20 & 237

Træløst en gros & en detail.

Altid stort Lager af alle Bygningsmaterialer til billigste Priser.

Bl. a. sælges Mursten til 10 Øre pr. Stk.

staddir? Og hvussu er landið statti? Latum okkum kanna eftir hesum. Allastaðni, har fiskimenn koma saman, tala teir um, hvussu syrgjulina vánaðigt úrsliðið er úr teirra strevi og stríði við Íslands og Grönlands strendur.

Hvor tunga í talar, letur at, hvussu illa okkara fiskiskapur er fyrrreikaður, og hvussu illa hann lönar fiskimonnunum. Og það er satt, soleiðis er vorðið. Men spurningurin er, hví það er so statti, og um það ikki er það privatkapitalistiska systemið, ið er orsök í hesum ringa skili.

Í »Tingakrossi« nr. 8 stóð grein, ið nevndist »Dýrur kleppur«.

»Sambandið er Føroyum ein dýrur kleppur« stendur í hesi grein, sum greiðir frá, at Føroyingar í fjor kundu fingið í minsta lagi 1 millión meira fyrri fiskin. Ein má sanniliga orna um hjartað við at lesa slíkt. Er það so galið, at vit í eitt ár, hava mist eina millión krónur? Jú, tíverri, hetta er alt ovsnall. Sum maðurin plegar at siga: »Það er syrgjuligt, men satt er það«. Krossurin skivar: »Veljarafjöldin og sambandsflokkinur vildu ikki víta av einum tolli uppá 2—300,000 krónur, nú víta teir, at Føroyar í minsta lagi fingi 1 millión ov lítið fyrri fiskin av suðurlandinum«.

»Bagefter er alle kloges«, sigur eitt gamalt danskt orðatak. Og kanska vilja sambandsmenn siga, at nú er gaman í at siga frá hesum tapi. Men sambandsmenn sleppa ikki so lætt; tí hetta var av fleiri monnum peikað á fyrri einum ári síðan; men tá vundu sambandsmenn það deyna oyráð til. Hr. L.—S. var enná so langt úti, at hann framman undan fólkatingsvalinum brigðaði mæ, at eg í fjor vár vildi leggja toll á Føroyingar. Já, það er rætt, at eg var ein av teim, ið skrivaðu um tann skaða, það vildi volda at útgerðamenn einki lán fingi. Ein nýttist ikki at vera »nakað spámaður fyrri at kunna siggja fylgjurnar av tí syrgjuligu stóðu íð lögingið tók í fjor vár. Tingið var samankallað í eini neyðssituatión fyrri at bjarga landinum; men tingið gjordi einki. Tess-

vegna noyddist útgerðarmenn at taka lán har, sum teir ikki skuldu tíkið það. Teir gjordist skuldbundnir til útlandskar millumhandlari, og tessvegna varð fylgjan tann, sum »Krossurinn« sigur: »Útgerðarmenninir fingi ikki allir nógv mikið, hóast vit víta, at það var lættligari at fáa lán í útlandum enn her, og tí máttu teir selja sum skjótast og bona og biðja keypararnar taka frá sér næstan fyrri hvat pris, það var, tí undirbjóðu teir hvörjum öðrum, tí var prisurin fallandi her, meðan hann var vaksandi í Spaníu«.

(Meira).

Norgesbrev.

Oslo, den 15. mars 1933.

Den nye handelstraktat mellem Island og Norge som blev inngaaet efter forhandlingene i sommer er nu godkjent av Stortinget for Norges vedkommende og samtidig offentliggjort. Det fremgaar af forhandlerens udtalelser at forhandlingene ikke var lette, men ved gjensidige innrømmelser kom man omsider frem til et resultat som begge parter kunde gaa med paa.

Traktatens vigtigste indhold er at tollen paa islandsk faarekjøtt vil bli salt ned og at paa den annen side norske fiskere vil opnaa lettelser under fiske ved Island. Lettelsene vil særlig bestaa i en udtelt adgang til benyttelse af de islandske havner. Saaledes vil norske sildefiskere faa adgang til aa føre i land og reparere og tørre sine redskaber i Akureyri og Siglufjord. Ellers inneholder traktaten en rekke detaljbestemmelser om norske fiskeres rettigheder ved Island som tidligere har været mer uklare og delvis omtvistede.

Det er fremlagt proposition til ny lov om »behandling, tilvirkning og transport af fisk og fiskeprodukter«.

Det er de siste aars utvikling paa de spanske markeder hvor den norske klippfisk stadig har tappt terrang, so har ført til fremleggelsen av dette lovforslag. I lovforslaget og i indstillingen fra den komite som i sin tid blev nedsatt for aa forberede forslaget, behandles særlig spørmsmaalet om aa gaa til tvungen »blogging« av den fisk

som skal tilvirkes til klippfisk, idet det anføres at det er undtelsen av aa blogge fisken som fører til at saa meget av den ikke rekkes op blandt første-klassens vare. Departementet (ministeriet) har imidlertid betenkeligheter ved aa gaa til aa paaby tvungen blogging og innskrenker sig til aa foreslaa at regjeringen faar fullmakt til aa utferdige nærmere foreskrifter for fiske-tilvirkningen.

Den politiske situasjon efter at Venstre, som nærmest kan sammenlignes med de danske radikale, kanskje med et noe mer konservativt og nasjonalt islett, maa nærmest sies aa være avventende. Man er spent paa hvilke midler den nye regjering vil anvende for aa skaffe tilveie de okede inntekter som maa til for aa forhindre de nedskjæringer paa de kulturelle og sociale budgetter som den forrige regjering hadde foreslaaet og som den blev felt paa. En del av spenningen blev dog utløst lørdag idet regjeringen da mot arbeiderpartiets og noen faa andres stemmer fikk vedtatt en forhoielse av tollene paa sukker, kaffe og te. Forhoielsen som trådte i kraft samme dag, er meget betydelig og er beregnet aa ville innbringe ca. 10 millioner kr.

S.

TROFAST

(Efter Alexander Kielland).

II.

Sent ud paa Hosten var der Middag hos Grossererne; Familien var flyttet ind fra Landet for længe siden. — »Jeg synes ikke, jeg ser det store gule Bæst idag,« sagde Kandidat Hansen i sin gnavne Tone.

»Nej, desværre! — Trofast er her ikke idag. Stakkels Fyr! — jeg har været nødt til at anmode ham om at gøre mig en ubehagelig Tjeneste.« — Grossererne omtalte altid Trofast som en agtet Forretningsven.

»De gør mig ganske nysgerrig. Hvor er dog det søde Dyr?«

»Aa, kære Frue! — det er sgu en kedelig Historie — er det. For — ser De, ude paa vort Kullager paa Kristianshavn er der stjalet.«

»H — men Gud forbarme sig! — stjalet!«

»Formodentlig har Tyverierne gaaet i Svang gennem et længere Tidsrum.«

»Har De da bemærket, at Beholdningen formindskedes?«

Men da maatte Grossererne le, hvilket han sjælden gjorde: »Nej, nej! — bedste Hr. Doktor! — undskyld at jeg ler; men De er virkelig naiv. Der ligger vel nu derude henimod 100 Tusind Tønder Kul, saa De vil indse, at der skal noget til. —«

»Der maatte stjæles fra Aften til Morgen med to Heste,« indskød en yngre Forretningsmand, som var vittig. — Grossererne fortsatte, da han havde led ud: »Nej — ser De! Tyveriet er opdaget derved, at der faldt lidt Sne igaar.«

»Hva ba? Sne — igaar? Det ved jeg ikke noget om.«

»Det var heller ikke paa den Tid af Dagen, da vi er vaagne — Frue! men ganske tidlig paa Morgenen faldt der lidt Sne igaar. Og da mine Folk kom til Kulpladsen, opdagede de Spor at Tyven eller Tyvene. Det viste sig da, at et Par Brædder var løse i Plankeværket, men sammenstillede saa kunstfærdigt, at

Vannlukka undir Íslandi.

Fjarrið sigur frá, at sluppin »Nólsoy« er brostin saman við skonnartina »Phi-Phi« úr Klakksvík. »Phi-Phi« sakk heinan vegin, men manningin er öll bjargað og kemur heim við »Island«. Nærmari sigist ikki frá enn.

ingen kunde blive opmærksom paa det. — Og derigennem foregaar altsaa Tyverierne Nat efter Nat; — er det ikke opreðende? »Men holder da Hr. Grosserereren ingen Pladshund?«

»Jovist saa; men det er et ungt Dyr — forresten ypperlig Race — halv Blodhund —, og hvordan Pokker disse Rakkere bærer sig ad eller ej, saa ser det ud, som om de maa staa paa en venskabelig Fod med Dyret; thi de fandt Hundens Spor midt inde imellem Tyvefødderne.«

»Det var dog mærkværdigt; og nu skal altsaa Trofast prøve. —«

»Ja — ganske rigtig; — idag har jeg sendt Trofast derud, han skal nok fække mig Kanalerne.«

»Kunde man ikke spigre de løse Brædder forsvarligt fast?«

»Det kunde man vistnok — Hr. Kandidat Hansen! men jeg vil have Fyrene fat; de skal have deres velfortjente Straf; min Retsbevidsthed er krænket paa det dybeste.«

»Det er dog dejligt med saadant et trofast Dyr.«

»Ja — men Hr. Grosserer! Trofast er ogsaa en Perle. Den er uden Sammenligning den smukkeste Hund i hele —«

»Konstantinopel« — afbrød Kandidat Hansen.

»Det er en gammel Vittighed af Hr. Hansen,« forklarede Grossererne, »han har omdøbt Nordens Athen til Nordens Konstantinopel, fordi han synes, her er for mange Hunde.«

»Det er godt for Hundeskatten,« mente En.

»Ja, naar Hundeskatten ikke blev saa uretfærdigt fordelt,« snævrede Kandidat Hansen; »der er jo ingen Mening i, at en skikkelig gammel Dame, som holder en Hund i en Sypose, — at hun skal betale lige saa meget som en, der ynder at genere sine Medmennesker ved at være Ejend af et halvtildt Dyr paa Størrelse som en lille Love.«

»Hvorledes — om jeg tør spørge — vilde Hr. Kandidaten have Hundeskatten beregnet?«

»Naturligvis efter Vægt,« svarede Hr. Viggo Hansen uden Betænkning.

— »De synes at være en ligefrem Hader af løse Hunde — Hr. Kandidat —« sagde hans Borrdame leende.

»Jeg skal sige Dem — Fru Hansen,« raabte Doktoren over Bordet, »han er saa gyselig bange for Hunde.«

»Men een Ting,« fortsatte Fru Hansen, »een Ting maa De dog indrømme — Hr. Kandidat! at Hundene alle Dage har været Menneskets trofaste Ledsager?«

»Ja — det er sandt — Frue! og jeg kunde fortælle Dem baade hvad Hunden har lært af Mennesket og Mennesket af Hunden.«

»Aa fortæl — fortæl!« raabtes der fra flere Kanter.

»Med Fornøjelse! — for det første har Mennesket lært Hunden at logre. —«

»Det var dog højt besynderligt,« raabte gamle Bedstemor.

(Fortsættes paa 4. Side.)